“De hele zaal zingt en danst mee”

- MARIEKE



Vol zelfvertrouwen op de bok

Op dit moment zijn er twee scholen voor speciaal onderwijs die meedoen met het project: een school voor kinderen met motorische stoornissen en een voor moeilijk lerende kinderen. Bij dit soort scholen begint het *Ontdek het Orkest*-traject al in groep 5, zodat de leerlingen de tijd hebben om langzaam in het project te groeien. Vanaf groep 6 krijgen ze hetzelfde programma als de andere kinderen, die ze dan ook tegenkomen bij de workshops in Amare, het thuis van het Residentie Orkest. Bij het slotconcert zitten ze samen met alle andere klassen in de grote concertzaal. Marieke: “In groep 8 volgen de kinderen een intensief dirigeertraject. Bij het slotconcert doen ze allemaal vanuit de zaal mee, met hun stem en met bodypercussie. Maar ze kiezen ook een vertegenwoordiger: een kind dat namens de hele klas hun eigen, samen geoefende muziekstuk gaat dirigeren. Heel spannend! Je ziet ze daarin groeien, en uiteindelijk staan ze vol zelfvertrouwen op de bok. Dat grote orkest, een echte dirigeerstok, zo’n 800 kinderen, leerkrachten en belangstellenden in de zaal – die kleine dirigenten dóen het gewoon! Laatst was er een meisje uit het speciaal onderwijs dat op de dag voor het concert haar arm brak. Maar ze moest en zou meedoen. Ze werd in haar rolstoel op de bok getild en dirigeerde met haar ene arm in het gips. Na afloop straalde ze! We eindigen het concert altijd met de Cancan van Offenbach. Dan is het feest compleet: de hele zaal zingt en danst mee.” ●

OVER KOO

Willemijn Mooij, directeur bestuurder KOO:
“KOO organiseert in Den Haag kunstonderwijs waar dat niet vanzelfsprekend is. Zo ook Ontdek het Orkest. Een ontzettend mooi project dat kinderen laat kennismaken met een wereld die voor veel van hen onbekend is, waarbij ze bovendien zien dat het bij musiceren niet uitmaakt waar je vandaan komt. Het is een hele kunst om zo’n project in de lucht te houden met fondsenwerving en subsidies. We zijn dan ook ongelooflijk blij dat het Cultuurfonds ons daarbij al langere tijd ondersteunt.”

Kijk voor meer informatie over *Ontdek het Orkest* op:
koo.nl
residentieorkest.nl

Moving Narrative

Door **Christel Don**
Fotografie **Nine Islands**

Performer en componiste Amber Docters van Leeuwen reist met haar dochter naar Seoul om haar biologische vader te ontmoeten. Die reis vormt de basis voor haar nieuwe voorstelling.

BIJDRAGE VAN € 12.500

→

→ Het zijn de vragen van haar dochter Lou die Amber Docters van Leeuwen op het idee brengen van een nieuwe voorstelling. Simpele, eerlijke vragen, soms van achterop de fiets. ‘Waarom kon jouw moeder niet voor je zorgen? Hoe kwam je van het weeshuis naar Nederland?’ Het doet Amber beseffen dat haar adoptieverhaal niet alleen van haar is, maar ook haar dochter beïnvloedt. “Ik dacht: wat draag ik eigenlijk over?” vertelt Amber. “Ze heeft van mijn kant helemaal geen familiegeschiedenis. Misschien konden we die samen gaan creëren.”

Hoe nu verder

Die gedachte werd het begin van *Moving Narrative*, waarin Amber onderzoekt hoe adoptie doorwerkt over generaties. Wat gebeurt er als een familiegeschiedenis abrupt wordt onderbroken? En wat is ervoor nodig om opnieuw verbinding te zoeken? Waar ze in haar eerdere voorstelling *Solo I* vooral haar eigen binnenwereld als geadopteerde onderzocht, zoomt *Moving Narrative* uit. Niet alleen zij staat centraal, maar ook haar vader en dochter. “Het gaat over de vraag hoe nu verder”, legt ze uit. “En of er na zo’n lange breuk nog verbinding mogelijk is.”

“Elke keer als ik jullie heb ontmoet, vraag ik me af: Heb ik het wel goed gedaan? Deed ik niks verkeerd, was het goed genoeg? Jij kunt wel zeggen: ‘geen zorgen’, maar als jij mij was zou je enorme druk voelen.”

– VADER

“Mama, wat gaan we eigenlijk doen hier in Seoul? Komt opa ons ophalen? *Annyeonghaseyo* is hallo in het Koreaans, toch? Dat ga ik als eerste zeggen. En hoe zeg je dank je wel?”

– LOU

Een onverwachte mail

Vier jaar geleden kreeg Amber voor het eerst contact met haar biologische vader in Zuid-Korea. Op 20 mei 2022, ze weet het nog precies, ontving ze onverwachts een mail van hem. “Ik had het eigenlijk al afgesloten”, vertelt ze. Het televisieprogramma Spoorloos had eerder haar beide ouders opgespoord, maar haar moeder wilde geen contact, en haar vader verdween steeds weer uit beeld. “Ik had niet verwacht nog iets te horen, dus ik wist meteen: dit is groots.” Al snel besluiten ze elkaar te ontmoeten, en reist Amber, intussen zes maanden zwanger van haar tweede, met haar vriend naar Seoul. “Die ontmoeting was heel bevreemdend. Mijn vader stond ons buiten bij een café op te wachten. We stapten uit de taxi, hij gaf alleen mijn vriend een hand en liep meteen naar binnen.” Geen omhelzing, geen ontlading zoals je vaak op televisie ziet. “Ik merkte meteen hoe groot de afstand was.”

Nieuwe opa

Eenmaal terug in Nederland belt Amber haar vader af en toe via Zoom, omdat ze hem beter wil leren kennen. Ook is er het idee voor een mogelijke nieuwe voorstelling.

Aan het einde van hun gesprekken komen de kinderen vaak even gedag zeggen. Vooral Lou is veel met haar ‘nieuwe’ opa bezig. Ze begint haar moeder steeds meer vragen te stellen. “Voor mij was hij een vreemde, maar voor haar kwam er ineens een opa bij.” Amber besluit opnieuw naar Seoul af te reizen, dit keer samen met Lou. Tweeënhalve week trekken ze samen op met haar vader. Ze bezoeken plekken die belangrijk zijn in zijn leven en in haar adoptiegeschiedenis. Amber neemt alles op: de gesprekken, stiltes, dagelijkse verplaatsingen, een één-op-één interview, het vieren van Lou’s verjaardag. “Mijn vader heeft daarover getwijfeld, al die opnames, maar toen ik uitlegde hoe belangrijk het was voor Lou, dat er een geschiedenis is, stemde hij ermee in. We bouwden samen het archief dat ikzelf nooit heb gehad.”

“Het is belangrijk dat jij als vader begrijpt dat het voor ons ook moeilijk is. Jouw verhaal, mijn verhaal, haar verhaal. We kijken of we verbinding kunnen vinden, al zijn we totaal verschillend.”

– AMBER

Ruimtelijk klanklandschap

Al dat opgenomen materiaal vormt het hart van de voorstelling Moving Narrative. Het publiek zit in een cirkel, omringd door zestien speakers. De ruimte is donker en stil. In het eerste half uur sluit Amber één voor één de speakers aan, in een vaste choreografie. Zo ontstaat een ruimtelijk klanklandschap, waarin zich het verhaal van de reis ontvouwt. Stemmen van drie generaties klinken door de ruimte: haar vader, Lou en zijzelf, waar een soundscape-achtige compositie doorheen gevlochten is. Wanneer Amber en Lou de metro in Seoul uitlopen bewegen hun stemmen van speaker naar speaker. Lou brengt de lichtheid, humor en een kinderlijke eerlijkheid.
Er is geen livemuziek of live gesproken tekst. “Dat zou deze vorm van luisteren verbreken”, zegt Amber. “Het klanklandschap doet het werk.” In de tweede helft staat ze in het midden van de cirkel en draait bijna onopgemerkt om haar as, richting wat in de mime een ‘zero’ heet: een neutrale aanwezigheid. “Ik wil zelf zo min mogelijk toevoegen. Mensen zeggen soms: ik zie jouw vader in jou. Of je dochter. Die projecties moeten kunnen gebeuren.”

Complex en gelaagd

Wat ze haar publiek wil meegeven, is hoe complex en gelaagd adoptie is. “Het is een ongelooflijk gecompliceerde kwestie, die diep doorwerkt op nieuwe generaties.” Ze hoopt dan ook op een breed publiek. “Van geadopteerden en mensen die er niets van weten tot ouders die een kind hebben geadopteerd.” Zelf leerde ze dat contact met een ouder na adoptie niet vanzelf tot verbinding leidt. “Sinds de reis is mijn vader weer verdwenen, we hebben helaas geen contact meer. Toch ben ik blij dat ik de ontmoetingen met hem ben aangegaan. Vooral voor Lou.” Voor haar dochter is er nu een groot audioarchief. “Als ze op een dag meer weer wil weten, kan ze alles terugluisteren.” ●

Moving Narrative ging in première in april tijdens Motel Mozaïque Festival in Theater Rotterdam en toert nu door het land. Kijk voor speeldata op eefaprojects.com.